

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԿԳՄՄՆ «Երևանի Լեոյի անվան հ. 65 ավագ
դպրոց» ՊՈԱԿ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ Պարամետր պարունակող հավասարումների լուծումը
գրաֆիկական եղանակով դինամիկ միջավայրում
Կատարող՝ Հերմինե Հովհաննիսյան

Ուսումնական հաստատություն՝ ՀՀ ԿԳՄՄՆ Երևանի «Հերացի»
ավագ դպրոց ՊՈԱԿ

ԵՐԵՎԱՆ 2023

Բովանդակություն

Ներածություն	3
Պարամետր պարունակող հավասարումների լուծումը գրաֆիկական եղանակով դինամիկ միջավայրում	7
Եզրակացություն	15
Օգտագործված գրականություն և էլեկտրոնային ռեսուրսներ	16

Ներածություն

Թեմայի արդիականությունը

Գաղտնիք չէ, որ ինչպես ամբողջ աշխարհում, այդ թվում նաև Հայաստանի Հանրապետությունում կրթական քաղաքականության իրականացման գործում տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների /S2S/ կիրառումը նպաստում է կրթության որակի բարձրացմանը:

Այսօր փոփոխվում են կրթության ձևերը, պատասխանատվությունը և բովանդակությունը: Կրթությունը դառնում է անհատական, պատասխանատու և նախաձեռնելի: Ուստի դպրոցի կրթական պրոցեսի ինֆորմատիզացումը այս գործընթացի բարելավման առանցքային փուլերից է, առանց որի անհնար է պատկերացնել ժամանակակից դպրոցը:

Այժմ ցանկացած դպրոցական կարող է վստահությամբ ասել, որ գիտի և սիրում է համակարգիչը, խաղում է բազմաթիվ ու բազմազան խաղեր, տեղեկատվություն ունի ինտերնետային տարբեր էջերից: Սա իհարկե շատ լավ է, բայց ժամանակակից դասի արդյունավետության բարձրացման խնդիրն է համակարգիչներն ու տեղեկատվական մյուս հզոր տեխնոլոգիաները դպրոցում տեսնել նախ և առաջ որպես ուսումնառության գործիք, տեղեկատվության աղբյուր, հաղորդակցության դինամիկ միջավայր:

Օգտագործելով համակարգչային մուլտիմեդիոն հասկություններն ուսումնական պրոցեսում աշակերտների համար ստեղծում ենք համագործակցություն և հարմարավետ աշխատանքային միջավայր, նրանց մոտ ձևավորում նոր վարքագիծ ու նոր մտածելակերպ:

Ներկայումս ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների զարգացմանը զուգընթաց ստեղծվում են ուսուցման ժամանակակից միջոցներ, ծրագրեր, որոնք թույլ են տալիս ակտիվացնել սովորողների ճանաչողական գործունեությունը, զարգացնել նրանց հետազոտական և ստեղծագործական ունակությունները և կարողությունները:

Խնդիրները՝

1. Ուսումնասիրել վերոհիշյալ հարցի վերաբերյալ աշակերտների կարիքները ավագ դասարաններում:
2. Սովորեցնել այդ դժվարությունների հաղթահարման ուղղությունները:
3. Փորձարկել աշակերտների ձեռքբերումները ստացած գիտելիքների հիման վրա տարբեր իրավիճակներում:
4. Ստուգման արդյունքներով բացահայտել չհասկացված, չյուրացված բաժինը և անդրադառնալ համապատասխան թեմային
5. Կատարել գիտելիքների յուրացման աստիճանի ստուգում:
6. Զարգացնել ճանաչողական հաղորդակցական, ինքնուրույն գործելու, ստեղծագործելու հմտություններ և կարողություններ:
7. Ձևակերպել եզրակացություններ և առաջարկություններ:

Դպրոցական մաթեմատիկայի դասընթացում մեծ նշանակություն ունեն **դինամիկ** մաթեմատիկայի ծրագրերը կամ մաթեմատիկայի վիրտուալ լաբորատորիաները, «շարժուն» երկրաչափության փաթեթները, որոնց ժամանակ ծրագիրը պահպանում է երկրաչափական պատկերների միջև եղած բոլոր հարաբերակցությունները: Ծրագրեր, որոնք կարող են օգնել ինչպես թեմայի դասավանդմանը, այնպես էլ դրա յուրացման գործին: Սովորաբար մի փաստից մյուսին կամ պարզից բարդին արագ անցնելն ոչ ուժեղ աշակերտների համար անհաղթահարելի է: Նշված թռիչքները արգելակում են նյութի յուրացումը: Արդյունքում աշակերտների մի մասը չի կարողանում լուծել նույնիսկ ամենապարզ խնդիրները, հիասթափվում է առարկայից և հոգեբանորեն ճնշվում: Այս ամենը հաշվի առնելով նոր տեխնոլոգիաների ուսուցման կենտրոնը ներկայացնում է հանրահայտ ուսուցանող ծրագրերի տարբերակ «կենդանի» երկրաչափության

մասին, որը մշակել է ամերիկյան «Key curriculum press» կազմակերպությունը: Այս ծրագիրը իրականացվել է Ամերիկայի մի շարք դպրոցներում, քոլեջներում, Ռուսաստանի կրթական հաստատություններում, արդյունքում միավորելով մանկավարժական ավանդույթները ժամանակակից համաշխարհային կրթական տեխնոլոգիաների հետ: Այդպիսի դինամիկ միջավայրեր են հանդիսանում հետևյալ փաթեթները.

Mathnet.am կայք

<http://esource.armedu.am> կրթական կայք՝ «Ուսուցման ինտերակտիվ տեխնոլոգիաներ»

LearningApps.org կայք

(y(x).ru) yotx.ru գրաֆիկներ գծելու կայք

GeoGebra - ծրագիր

«Geometr`s Sketchpad» - ծրագիր

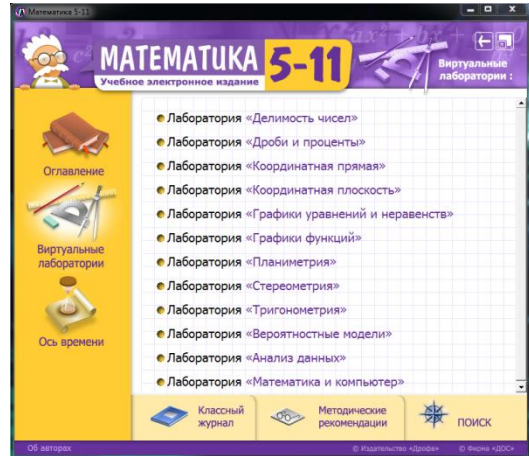
Математика 5-11 – ծրագիր

Ունենալով որոշ առանձնահատկություններ՝ դրանք հնարավորություն են տալիս ստեղծել ինտերակտիվ դինամիկ մաթեմատիկական մոդելներ, իսկ ինտերակտիվ դինամիկ ծրագրերը ամբողջ աշխարհում համարվում են ինֆորմացիոն համակարգչային տեխնոլոգիաների կիրառմամբ մաթեմատիկայի ուսուցման ամենաեֆեկտիվ միջոցներից մեկը:

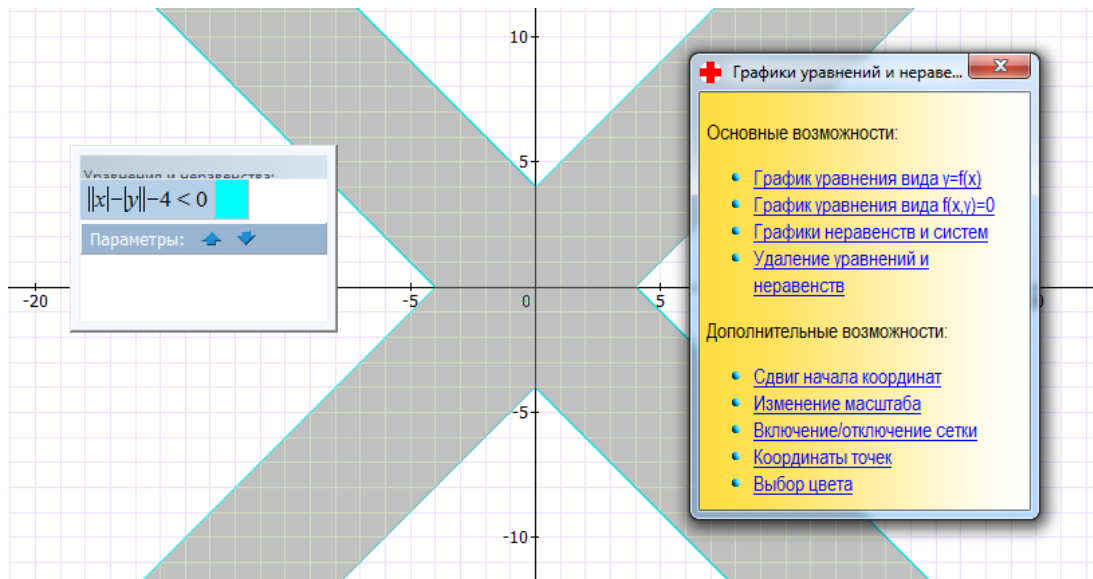
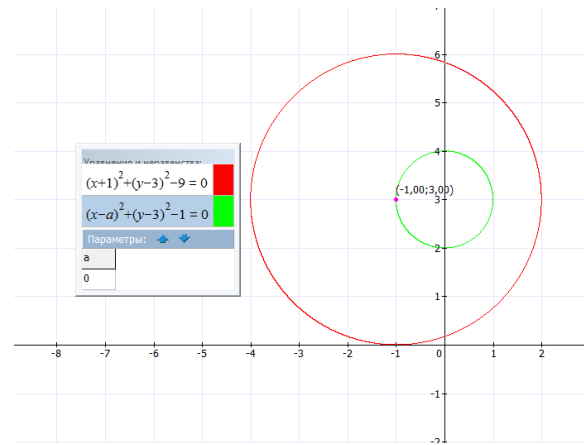
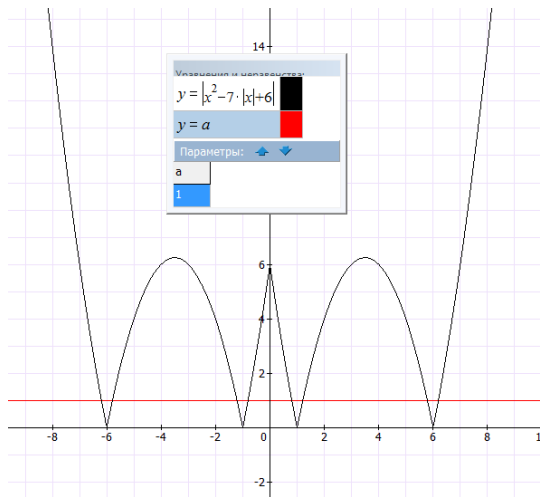
Աշխատանքի նպատակն է ուսումնասիրել պարամետր պարունակող հավասարումների լուծումը գրաֆիկական եղանակով «**Математика 5-11**» ծրագրի միջավայրում, աշակերտների մոտ զարգացնել խնդիրների լուծման գրաֆիկական մեկնաբանումը դինամիկ շարժումներով, համակարգել, խորացնել նրանց գիտելիքները ֆունկցիայի հատկությունների վերաբերյալ, ցույց տալ գրաֆիկական մեթոդի առավելությունները, խնդրի լուծումը դարձնել առավել ակնառու, տեսանելի և մատչելի:

Պարամետր պարունակող տարատեսակ խնդիրների լուծումը, հետազոտումը և վերլուծությունը «**Математика 5-11**» ծրագրի դինամիկ միջավայրում աշակերտին

հնարավորություն է տալիս տեսնել գրաֆիկի տեղաշարժը պարամետրից կախված, ցուցաբերել ստեղծագործական մոտեցում, զարգացնել տրամաբանական մտածողության բարձր մակարդակ, ինչպես էլ ճանաչողական գործունեությունը, հմտություններն ու կարողությունները: Պարամետր պարունակող խնդիրները իրենց մեջ ներառում են հարուստ նյութ՝ լիարժեք մաթեմատիկական գործունեություն ծավալելու համար: Նրանց օգնությամբ կարելի է ստուգել աշակերտների մաթեմատիկական գիտելիքների խորությունը, նրանց հակվածությունը դեպի գիտահետազոտական գործունեությունը և ոչ ստանդարտ մտածողությունը: Կարճ նկարագրենք «Математика 5-11» ծրագրի հնարավորությունները: Ծրագիրը թույլ է տալիս լուծել և տեսանելի դարձնել 5-12 դասարաններում ուսուցանվող հանրահաշիվ և երկրաչափություն առարկաներից գրեթե ցանկացած խնդիր: Գործիքակազմը ունի հետևյալ տեսքը.

Ընտրելով համապատասխան դաշտը տեղափոխվում ենք վիրտուալ լաբորատորիայի տիրույթ՝ աշխատանքային դաշտ, որտեղ իրականացվում է բուն խնդրի ներկայացումը և լուծումը: Այն ունի հետևյալ տեսքը՝

Ամենօրյա գործունեության մեջ, տարբեր բնագավառներում մենք հանդիպում ենք լուծում պահանջող բազմապիսի խնդիրների: Կիրառական արվեստ պահանջող այդ լուծումը չունի համընդհանուր մեթոդ կամ եղանակ: Յուրաքանչյուր խնդիր պահանջում է յուրովի մոտեցում, որի ընթացքում բացահայտվում են խնդրի գրավչությունն ու գեղեցկությունը:

Խնդիրների լուծման համար ընդհանրապես անհրաժեշտ է թեորեմների կամ քանաձևերի իմացություն, իսկ առանձին խնդիրների համար՝ գիտելիքների ավելի խորը պաշար՝ համատեղել հանրահաշվական, կոորդինատային, վեկտորական և երկրաչափական դատողությունները:

Մերը դեպի մաթեմատիկան ոչ բոլորին է բնորոշ: Քչերին է այն բնատուր, իսկ շատերի մոտ՝ զարգանում է ուսման, խնդրի լուծման ընթացքում: Պարամետր պարունակող խնդիրները աշակերտների համար հատկապես դժվարամարս են, քանի որ դրանց լուծման համար գիտելիքների հետ մեկտեղ պահանջվում է հետազոտական-վերլուծական բնույթի աշխատանք: Դժվարությունը նրանում է, որ պարամետրի առկայությունը պահանջում է աշակերտից դրսևորել յուրովի մոտեցում և գործադրել առանձնակի մեթոդ:

Պարամետր պարունակող խնդիրները դասակարգենք 4 հիմնական խմբերի.

ա/ պարամետրական հավասարումներ, անհավասարումներ, նրանց համակարգեր և համախմբեր, որոնք պետք է լուծել պարամետրի յուրաքանչյուր արժեքի համար, կամ պարամետրի այն արժեքների համար, որոնք ընկած են որոշակի միջակայքում:

բ/ պարամետրական հավասարումներ, անհավասարումներ, նրանց համակարգեր և համախմբեր, որտեղ պահանջվում է գտնել պարամետրի այն արժեքները, որոնց դեպքում տրված խնդիրները կունենան որոշակի քանակությամբ լուծումներ:

գ/ պարամետրական հավասարումներ, անհավասարումներ, նրանց համակարգեր և համախմբեր, որտեղ պահանջվում է գտնել լուծումների քանակը կախված պարամետրից:

դ/ պարամետրական հավասարումներ, անհավասարումներ, նրանց համակարգեր և համախմբեր, որտեղ պահանջվում է գտնել պարամետրի այն արժեքները, որ լուծումների բազմությունը բավարարում է որոշակի պայմանների:

Հիմնական բովանդակություն

Քննարկենք տիպային խնդիրների մի քանի օրինակներ «**Математика 5-11**» ծրագրի դինամիկ միջավայրում՝ կիրառելով գրաֆիկական մեթոդը: Առաջադրանքից կախված (x փոփոխականով և a պարամետրով) դիտարկվում է գրաֆիկ $(x;y)$ կոորդինատային հարթությունում, կամ $(x;a)$ կոորդինատային հարթությունում:

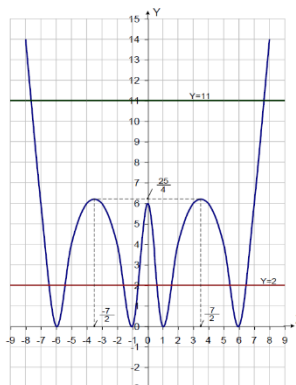
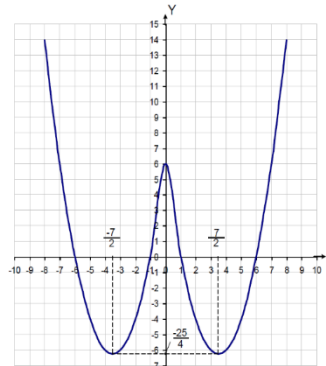
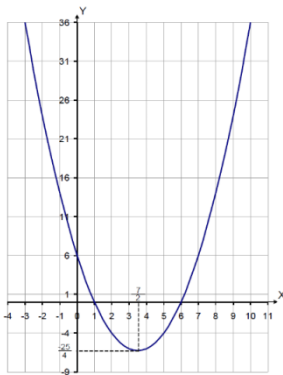
Օրինակ 1. Պարամետրի յուրաքանչյուր արժեքի համար որոշել հավասարման լուծումների քանակը՝ $|x^2 - 7|x| + 6| = a$:

Դիտարկենք $y = |x^2 - 7|x| + 6|$ և $y = a$ ֆունկցիաների գրաֆիկները (XOY) կոորդինատական հարթությունում և նկատենք, որ հավասարման լուծումների քանակը հավասար է նշված գրաֆիկների հատման կետերի քանակին:

$y = |x^2 - 7|x| + 6|$ ֆունկցիայի գրաֆիկը կառուցելու համար նախ կկառուցենք

$$y_1 = x^2 - 7x + 6 = (x - 7/2)^2 - 25/4, \quad x \geq 0, \quad \text{ապա } y_2 = y_1(|x|) = x^2 - 7|x| + 6, \text{ և}$$

$y = |y_2| = |x^2 - 7|x| + 6|$ ֆունկցիաների գրաֆիկները:

$$y = |x^2 - 7|x| + 6|$$

ֆունկցիայի գրաֆիկը

$y = a$ հավասարումով որոշվող գրաֆիկները OX առանցքին զուգահեռ հորիզոնական ուղիղներ են: Ելնելով գրաֆիկից կունենանք պարամետրից կախված լուծումների հետևյալ բազմությունը.

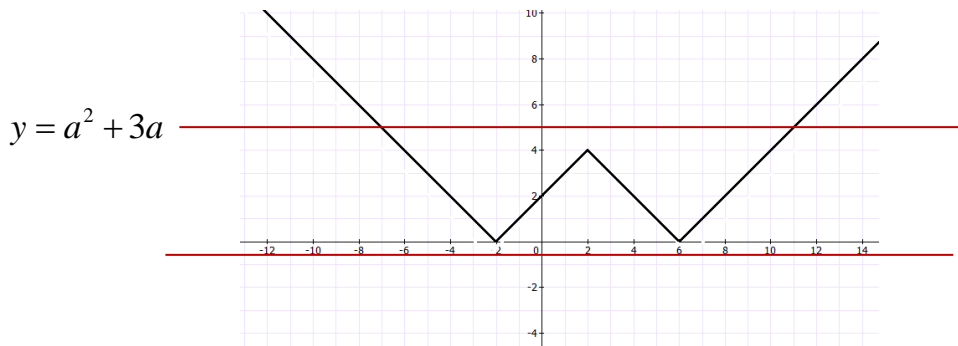
a	a<0	a>25/4	a=0 կամ a= 25/4	6<a<25/4	a = 6	0<a<6
Լուծումների քանակ	լուծում չունի	2 լուծում	4 լուծում	6 լուծում	7 լուծում	8 լուծում

Օրինակ 2. a պարամետրի ի՞նչ արժեքների դեպքում հավասարումն ունի ճիշտ երկու տարբեր արմատներ.

$$||x - 2| - 4| = a^2 + 3a :$$

Դիտարկենք $y = ||x - 2| - 4|$ և $y = a^2 + 3a$ ֆունկցիաների գրաֆիկները (xoy)

կոորդինատական հարթությունում:

Գրաֆիկական նկատառումներից ելնելով կունենանք, որ հավասարումը կունենա ճիշտ 2 լուծում, եթե $y = a^2 + 3a$ ուղիղը և $y = ||x - 2| - 4|$ ֆունկցիայի գրաֆիկը ունենան երկու հատման կետեր. այն է երբ $a^2 + 3a = 0 \Leftrightarrow a = 0, a = -3$: Կամ $a^2 + 3a < 4 \Rightarrow a \in (-\infty; -4) \cup (1; +\infty)$:

Պատասխան՝ $a \in (-\infty; -4) \cup \{-3; 0\} \cup (1; +\infty)$:

Օրինակ 3. Գոյություն ունի՞ a -ի այնպիսի արժեք, որ տրված ֆունկցիայի գրաֆիկը ox առանցքը հատի 3 կետում.

$$f(x;a) = (x^2 - a)^2 - 6x^2 + 4x + 2a:$$

Վերլուծենք տրված արտահայտությունն արտադրիչների.

$$\begin{aligned} (x^2 - a)^2 - 6x^2 + 4x + 2a &= \\ &= (x^2 - a)^2 - 4x^2 - 2x^2 + 4x + 2a \\ &= (x^2 - a - 2x)(x^2 - a + 2x) - 2(x^2 - 2x - a) \\ &= (x^2 - 2x - a)(x^2 + 2x - a - 2): \end{aligned}$$

Դիտարկենք $f(x; a) = 0$ հավասարումը, որը համարժեք է հետևյալ համախմբին՝

$$\begin{cases} x^2 - 2x - a = 0, & D_1 = 4(a + 1) \\ x^2 + 2x - a - 2 = 0, & D_2 = 4(a + 3) \end{cases}$$

Ի դեպ $f(x;a)$ արտահայտությունը կարելի է վերլուծել արտադրիչների, եթե վերջինս դիտարկենքենք a -ի նկատմամբ որպես քառակուսային ֆունկցիա: Այս մեթոդը կոչվում է D - մեթոդ: Այսպես.

$$\begin{aligned} f(x;a) &= (x^2 - a)^2 - 6x^2 + 4x + 2a \\ &= x^4 - 2ax^2 + a^2 - 6x^2 + 4x + 2a \\ &= a^2 - 2(x^2 - 1)a + x^4 - 6x^2 + 4x: \end{aligned}$$

$$\frac{D}{4} = (x^2 - 1)^2 - x^4 + 6x^2 - 4x = (2x - 1)^2$$

$$\begin{cases} a_1 = x^2 + 2x - 2 \\ a_2 = x^2 - 2x \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x^2 - 2x - a = 0 \\ x^2 + 2x - a - 2 = 0: \end{cases}$$

Համախմբումը կունենա 3 լուծում եթե՝

ա/ համախմբի հավասարումներից մեկը ունենա 1 լուծում, մյուսը՝ 2: Ընդ որում ընդհանուր լուծում չլինի: Այս պնդումը համարժեք է հետևյալին՝

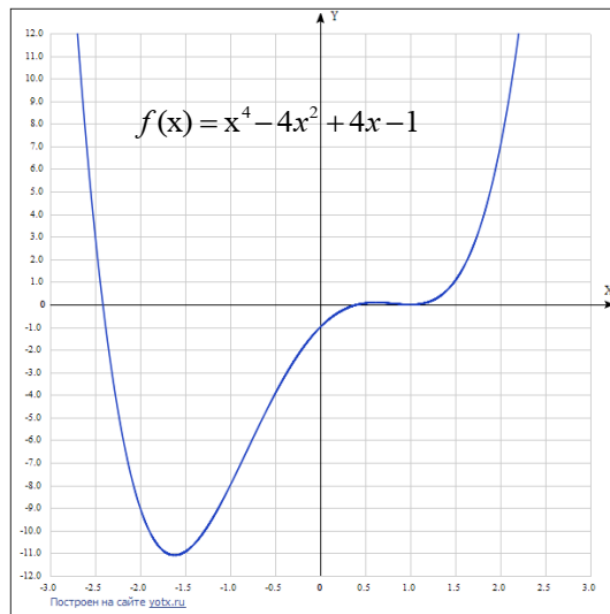
$$\begin{cases} D_1 = 4(a+1) = 0 \Rightarrow a = -1 \\ D_2 = 4(a+3) > 0 \Rightarrow a > -3 \end{cases} \text{ կամ } \begin{cases} D_1 = 4(a+1) > 0 \Rightarrow a > -1 \\ D_2 = 4(a+3) = 0 \Rightarrow a = -3 \end{cases}$$

Առաջին համակարգի լուծումը՝ $a = -1$, երկրորդը՝ լուծում չունի:

Երբ $a = -1$ կունենանք

$$\begin{cases} x^2 - 2x + 1 = 0 \Rightarrow x = 1 \\ x^2 + 2x - 1 = 0 \Rightarrow x = -1 \pm \sqrt{2} \end{cases} \quad 3 \text{ լուծում:}$$

Իսկ $f(x) = x^4 - 4x^2 + 4x - 1 = (x-1)^2(x^2 + 2x - 1)$, որի գրաֆիկը կունենա հետևյալ տեսքը՝

բ/ Համախմբից յուրաքանչյուրը ունի 2 տարբեր արմատ, որոնցից մեկը ընդհանուր է.

Դրա համար լուծենք հետևյալ համակարգը

$$\begin{cases} x^2 - 2x - a = 0 \\ x^2 + 2x - a - 2 = 0 \end{cases}$$

իրարից հանելով կունենանք

$$4x = 2 \Rightarrow x = 0,5 \Rightarrow a = -0,75:$$

Տեղադրելով a -ի արժեքը համախմբում կունենանք

$$\begin{cases} x^2 - 2x - 0,75 = 0 \Rightarrow x_{12} = 1 \pm 0,5\sqrt{7} \\ x^2 + 2x - 1,25 = 0 \Rightarrow x_3 = 0,5 \quad x_4 = -2,5 \end{cases}$$

Ունեցանք 4 լուծում, հետևաբար a -ի միակ արժեքը, որի դեպքում ֆունկցիայի գրաֆիկը OX առանցքը կհատի 3 կետում էրք $a = -1$:

Օրինակ 4. a պարամետրի ի՞նչ արժեքների դեպքում համակարգը ունի լուծում:

$$\begin{cases} x^2 + y^2 + 2x - 6y + 1 = 0 \\ x^2 + y^2 - 2ax - 6y + a^2 + 8 = 0 \end{cases}$$

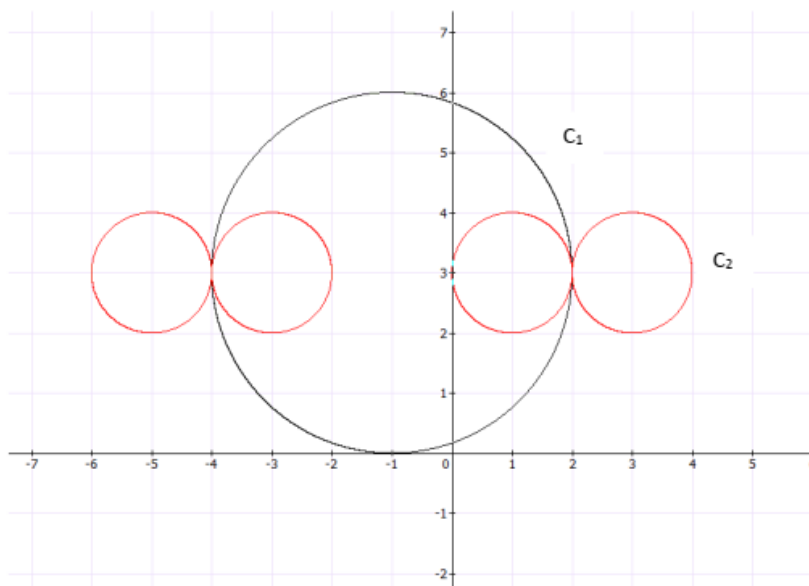
Լուծում. Նկատենք, որ համակարգը համարժեք է հետևյալին.

$$\begin{cases} (x+1)^2 + (y-3)^2 = 9 & (1) \\ (x-a)^2 + (y-3)^2 = 1 & (2) \end{cases}$$

(1)-ը իրենից ներկայացնում է C_1 շրջանագիծ՝ $O_1(-1;3)$ կենտրոնով և $R_1 = 3$ շառավղով:

(2)-ը իրենից ներկայացնում է C_2 շրջանագծեր՝ $O_2(a;3)$ կենտրոնով և $R_2 = 1$ շառավղով:

Նորից վերադառնանք «Մաթեմատիկա 5-11» ծրագրի միջավայր, որտեղ կտեսնենք, որ լուծումը շատ տեսանելի է, գեղեցիկ և դինամիկ:

Որպեսզի համակարգը ունենա լուծում շրջանագծերը պետք է ունենան հատման կետեր /ներքին կամ արտաքին/: Դիտարկենք այդ շրջանագծերը կոորդինատային հարթության մեջ.

Գծագրից շատ ակնառու երևում է, որ C_2 շրջանագծերը C_1 շրջանագծի հետ կունենան հատման կետեր, երբ a -ն փոփոխվի $[1; 3]$ աջ կողմից, և $[-5; -3]$ ձախ կողմից:

Պատասխան՝ $a \in [-5; -3] \cup [1; 3]$:

Այսպիսով գրաֆիկների կիրառումը հանրահաշվական շատ խնդիրների լուծման ժամանակ, խնդիրը դառնում է ավելի տեսանելի երբ այն լուծում ենք մաթեմատիկական դինամիկ միջավայրերում, օգնում է գտնել և լուծումները, և համոզվել լուծումների ճշտության մեջ, իսկ եթե կա սխալ, հայտնաբերել այն: Մեծանում է սովորողների հետաքրքրությունը և պահպանվում ակտիվությունը ամբողջ դասի ընթացքում: Ակտիվացնում է դպրոցականների ուղեղի աշխատանքը, խթանում աշակերտներին, որպեսզի նրանք ինքնուրույն փորձեն ձեռք բերել նոր գիտելիքներ:

«Մաթեմատիկա 5-11» ծրագրը մաթեմատիկական դինամիկ միջավայր է, որտեղ կարելի է ուսուցանել 5-ից 12 –րդ դասարանների մաթեմատիկա առարկայի գրեթե բոլոր թեմաները, հատկապես հաճելի միջավայր է «կենդանի» երկրաչափության տիրույթը և Ֆունկցիայի գրաֆիկի կառուցուման տիրույթը: Այստեղ կարելի է հեշտությամբ կառուցել սովորական ($y = f(x)$) ֆունկցիայի, պարամետր պարունակող ֆունկցիայի գրաֆիկ, ֆունկցիայի գրաֆիկ տրված կետերով, ինչպես նաև ֆունկցիայի գրաֆիկ կոորդինատային բևեռային համակարգում: Ծառայությունը (գործիքը) ավտոմատ ընտրում է հարմար մասշտաբ այնպես, որ ստացված գրաֆիկը հայտնվի կենտրոնում: Միևնույն համակարգում կարելի է կառուցել երկու և ավելի ֆունկցիաների գրաֆիկներ: Ստացված գրաֆիկը կարելի է տպել, պահպանել որպես նկար, պատճենել կողը մեկ այլ կայքում տեղադրելու համար:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՏՀՏ-ի կիրառումը դասապրոցեսում՝

- ✓ Ուժեղացնում է աշակերտների մոտիվացիան
- ✓ Նյութը դարձնում է տեսանելի ու մատչելի
- ✓ Երկրաչափական պատկերները և գրաֆիկները դառնում են ինտերակտիվ
- ✓ Հնարավորություն է տալիս օգտագործել թարմ ինֆորմացիա
- ✓ Իրականացնել երկխոսություն ինֆորմացիայի աղբյուրի հետ
- ✓ Խնայել ժամանակը
- ✓ Հնարավորություն է տալիս լսարանային կամ անհատական պարապմունքները դարձնել ավելի հետաքրքիր
- ✓ Ուսուցչին տալիս է տեխնոլոգիական մեծ պահուստ:

Գտելիքներին տիրապետելը ոչ միայն հասկանալն ու հիշելն է, այլև այդ գիտելիքները տարբեր խնդիրների լուծման համար կիրառել կարողանալը, տեղափոխել կարողանալը, գիտելիքներն ու հմտությունները, գործունեության եղանակները նոր իրավիճակում օգտագործելը: Պետք է հիշել, որ յուրաքանչյուր խնդրի ճիշտ պատասխանը ստանալու գրավականը — դա խնդրին մոտենա գեղագիտական տեսանկյունից, անհրաժեշտ է, որ սովորողի յուրացրած գիտելիքները իմաստավորվեն, դառնան մտածողության միասնական համակարգի անհրաժեշտ տարր: Իմանալ թե ինչ էս ուզում, վստահ գնալ դեպի նպատակը:

Վերջում թույլ տվեք նշել, որ բոլոր ժամանակներում, տեխնիկայի զարգացման ամենավերջին պայմաններում անգամ, ուսուցչին չի փոխարինի ոչ մի համակարգիչ, հենց միայն այն բանի համար, որ նա կերպար է և ոչ թե անշունչ մեքենա:

Օգտագործված գրականություն և էլեկտրոնային ռեսուրսներ

1. Գևորգյան Գ., Սահակյան Ա. Հանրահաշիվ և մաթեմատիկական անալիզի տարրեր: 11-12 դասարաններ, 2010-2011թ.
2. Այվազյան Է. Ի. Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա. Եր., ԵՊՀ 2016
3. Карапетян Г., Арутюнян К., Агемян Г. Алгебра. Пособие по математике для абитуриентов. Е. РАУ, 2013.
4. Шабунин М.И.-Математика _Пособие для поступающих в вузы-М. 2016
5. yotx.ru գրաֆիկներ գծելու կայք
6. Математика 5-11 – ծրագիր
7. Հանրակրթության պետական չափորոշիչ
<https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?DocID=149788>
8. Մաթեմատիկայի առարկայական չափորոշիչ՝
<https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?DocID=180002>
9. Geogebra.org դինամիկ մաթեմատիկական ծրագիր
10. Desmos դինամիկ մաթեմատիկական ծրագիր